

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Екзамен (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>30</u>	<u>10</u>	<u>50</u>	<u>90</u>	<u>2</u>

Форма опису програми екзамену

Поля форми	Опис поля форми
Зігмунд Фройд Університет Україна	Кафедра психології
Розробник: Г. Лазос кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології ЗФУУ	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕОРІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ	
Курс	2
Спеціальність:	<u>053 Психологія</u>
Форма проведення:	Очна
Тривалість проведення:	2 академічні години
Максимальна кількість балів: 40 балів	Відповідь на 1 питання – 20 балів Відповідь на 2 питання – 20 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ БІЛЕТІВ

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

ПЕРЕЛІК ДОПОМІЖНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
2. Каліна, Н. Ф. (2010) Психотерапія : підручник К. : Академвидав, 2010. 284 с. (Альма-матер : засн. в 1999 р.).
3. Когнітивна психотерапія розладів особистості. (2024) Аарон Т. Бек, Деніз Д. Девіс, Артур Фріман. К. Науковий світ. 224с.
4. Копець Л.В. Психологія особистості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. :Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
5. Москалець В.П. Психологія особистості : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2013. 262 с.
6. Основи психотерапії : навч. посіб. / В.І.Банцер, Л.О. Гребінь, З.В. Гривул [та

ін.] ; під заг. ред. К. В. Сєдих, О. О. Фільц. – Полтава : Алчевськ : ЦПК, 2013. 329 с.

7. Психологія особистості : словник - довідник / за ред. П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. – К. : Рута, 2001. – 320 с.
8. Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології : навч. посіб. / В.В. Рибалка. – К. : ІПППО АПН України, 2006. – 530 с.
9. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. К.: Либідь, 2003. 376 с.
10. Bandura A. Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change / Albert Bandura // Psychol.Rev., 1977, V.84 – P. 191-215.
11. Cervone, D., & Pervin, L. (2022). *Personality* (15th ed.). Wiley. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/3884535/personality-theory-and-research-pdf> (Original work published 2022)
12. Cooper, C. (2020). *Individual Differences and Personality* (4th ed.). Taylor and Francis. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/2194140/individual-differences-and-personality-pdf> (Original work published 2020)
13. Eysenck, M., & Keane, M. (2015). *Cognitive Psychology* (7th ed.). Taylor and Francis. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/1331855/cognitive-psychology-a-students-handbook-pdf> (Original work published 2015)
14. Floyd, K. (2024). *The Power of Self* (1st ed.). BookPress Publishing. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4516275/the-power-of-self-how-insight-and-self-awareness-lead-to-your-authentic-self-pdf> (Original work published 2024)
15. Friedman, H.S. & Schustack, M.W. (2021) *Perspectives on personality: classic theories and modern research* (6th ed). Pearson.
16. Leary, M., Tangney, J. P., Leary, M., & Tangney, J. P. (2011). *Handbook of Self and Identity, Second Edition* (2nd ed.). The Guilford Press. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4409632/handbook-of-self-and-identity-second-edition-pdf> (Original work published 2011)
17. Maslow A. H. *Motivation and Personality* / Abraham Maslow. – N.-Y., Harper and Brothers, 1954. – 411 p.
18. Moskowitz, G. (2024). *Introduction to Social Cognition* (0 ed.). The Guilford Press. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4619938/introduction-to-social-cognition-the-essential-questions-and-ideas-pdf> (Original work published 2024)
19. Pool, L. D., & Qualter, P. (2018). *An Introduction to Emotional Intelligence* (1st ed.). Wiley. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/994531/an-introduction-to-emotional-intelligence-pdf> (Original work published 2018)
20. Rogers C. Inside the World of Soviet Professionals / Carl Rogers // Journal of Humanistic Psychology, 1987. – Vol. 27, No 3. – P. 277-284.
21. Shiraev, E. (2016) *Personality Theories* (1 st ed.) SAGE Publication. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/2034417/personality-theories-a-global-view-pdf> (Original work published 2016)
22. Shiraev, E. (2023). *Personality* (0 ed.). SAGE Publications. Retrieved from <https://www.perlego.com/book/4792732/personality-theories-and-applications-pdf> (Original work published 2023)

Додаткові:

1. Кісарчук, З. Г., Лазос Г.П., Гурлева, Т. С., Данилевський, І. А., Демидюк, Н. П., Єрмусевич, О. І., ... & Юрченко, Т. П. (2012). Соціокультурні чинники становлення сучасної парадигми психотерапевтичної допомоги особистості.
2. Кісарчук, З. Г., Омельченко, Я. М., Лазос, Г. П., Гурлева, Т. С., Плескач, Б. В., Гребінь, Л. О., ... & Уркаєв, В. С. (2020). Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія
3. Кісарчук, З. Г., Омельченко, Я. М., Онищенко, Г. І., Лазос, Г. П., Гребінь, Л. О., Юрченко, Т. П., ... & Уркаєв, В. С. (2014). Теорія і технології застосування сучасних підходів до психотерапії у вітчизняних соціокультурних умовах.
4. Шевцова О. М. Особливості валеонастанов як детермінант психологічного здоров'я особистості у дорослому віці / О. М. Шевцова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка : зб. наук. праць / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка ; редкол. : Л.Ф.Бурлачук [та ін.] / гол. ред. М. О. Носко. – Серія «Психологічні науки» – Вип. 103. – Т. 2. – Чернігів : ЧНПУ, 2012. – С. 178-181.
5. Шевцова О. М. Особливості впливу особистісних факторів на розвиток професійної Я-концепції вчителів початкової школи / О. М. Шевцова // Педагогічний альманах : зб. наук. праць / Південноукраїнський регіональний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів ; редкол. : І.Д.Бех [та ін.] / голов. ред. В.В.Кузьменко. – Херсон, 2011. – Вип. 12. – ч. 2. – С. 216-220.
6. Шевцова О.М. Психологічна характеристика рівнів розвитку професійної Я-концепції фахівця / О. М. Шевцова // Матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу педагогів та психологів «Be smart!», 17-18 лютого 2015, м. Женева (Швейцарія) – Т. 2. – С. 197-202

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>
3. <https://aapp.org>

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Що таке особистість та які основні її характеристики?
2. Історичний контекст вивчення особистості. Основні віхи
3. Основні психологічні моделі особистості
4. Як культура впливає на формування особистісних рис та ідентичності?
5. Які основні методи, які використовуються для вивчення особистості?
6. Як генетичні особливості впливають/формують особистість?
7. Як нейробіологічні особливості впливають на особистість?
8. Як соціальні фактори впливають на розвиток особистості?
9. Вплив досліджень особистості на соціологію
10. Вплив досліджень особистості на медицину

11. Як знання про особистість можуть бути застосовані в освітньому процесі для особистісного розвитку?
12. Критика сучасних теорій розвитку
13. Які біологічні фактори впливають на розвиток особистості?
14. Як успадковані риси впливають на формування особистості?
15. Яку роль відіграють гормони і нейротрансмітери в особистісних характеристиках?
16. Які моделі взаємозв'язку між соціальним і біологічним в особистості?
17. Основні типології особистості: Гіпократ, класифікація Юнга, 16 типів Майєрс-Бріггс
18. Як еволюційна типологія пояснює різноманітність особистісних рис?
19. Біологічні аспекти психічних розладів
20. Розвиток особистості у різних вікових періодах
21. Які методи використовуються для вивчення біологічних характеристик особистості?
22. Крос-культурні відмінності в біології особистості
23. Що таке когнітивні аспекти особистості і як вони впливають на поведінку?
24. Різні типи когнітивних стилів (аналітичний, холістичний тощо) і їх вплив на особистісні характеристики
25. Основи теорії А. Бандури та вплив самоєфективності на мотивацію і поведінку
26. Як оточення та соціальний контекст формують когнітивні процеси?
27. Когнітивні схеми та стереотипи, їх вплив на формування особистості
28. Взаємозв'язок між когнітивними та емоційними процесами
29. Як думки і переконання впливають на емоційний стан та поведінку?
30. Основи та принципи когнітивно-поведінкового підходу
31. Як когнітивне навантаження впливає на прийняття рішень і поведінку особистості?
32. Методи дослідження когнітивних аспектів особистості
33. Вплив культурних факторів на когнітивні процеси
34. Основні принципи психоаналітичної парадигми
35. Структура особистості за З. Фройдом
36. Стадії психосексуального розвитку та їхній вплив на формування особистості
37. Захисні механізми Его
38. Несвідоме та його вплив на поведінку
39. Теорії особистості в психоаналізі після Фрейда: К. Юнг, Е. Еріксон та ін.
40. Критика психоаналітичних теорій і їх місце в сучасній психології.
41. Ієрархія потреб за А. Маслоу
42. Екзистенційна психологія, основні поняття: свобода, відповідальність, сенс життя
43. Взаємозв'язок між гуманістичними і екзистенційними аспектами
44. Як гуманістичні та екзистенційні теорії застосовуються в сучасній психології та психотерапії?
45. Стадії розвитку дитини від народження до дорослості
46. Психологічні особливості зрілості та старіння

47. Міждисциплінарний підхід до дослідження розвитку
48. Вплив технологій на розвиток особистості
49. Теорії Жана Піаже, вплив когнітивного розвитку на формування особистості
50. Соціально-культурна теорія Льва Виготського, основні положення
51. Що таке девіації в розвитку?
52. Сучасні тенденції у вивченні розвитку
53. Що таке теорія об'єктних стосунків і її важливість для розуміння людських стосунків
54. Історія розвитку теорії об'єктних стосунків
55. Основні концепції теорії М.Кляйн
56. Концепція Д.Віннікота «достатньо хорошої матері»
57. Сучасні тенденції в теорії об'єктних стосунків
58. Що таке ідентичність, її важливість для розуміння особистості
59. Стадії розвитку ідентичності за Е.Еріксоном
60. Его-психологія і її роль в становленні теорії ідентичності
61. Культурні та соціальні фактори ідентичності
62. Конфлікти ідентичності
63. Сучасні теорії ідентичності
64. Біхевіоральні моделі розвитку
65. Дослідження й експерименти в біхевіоризмі
66. Критика біхевіоризму
67. Інтеграція біхевіоризму з іншими підходами
68. Когнітивні моделі особистості
69. Соціально-когнітивна теорія
70. Когнітивні стилі та когнітивні схеми особистості
71. Взаємозв'язок між когнітивною та емоційною схемами
72. Критика когнітивних теорій
73. Сучасні дослідження в когнітивній психології
74. Що таке диспозиційний підхід в психології й чому він важливий для вивчення особистості?
75. Основні концепції Р.Кеттела
76. Факторна теорія рис
77. Факторні шкали Р.Кеттела
78. Сучасні застосування теорії Р.Кеттела